

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2000 vp

Hallituksen esitys laeiksi yhteisalueain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä helmikuuta 2000 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevalle käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi yhteisalueain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 198/1999 vp).

Lakialoitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä — lakialoitteen laiksi kalastuslain 48 ja 64 §:n muuttamisesta (LA 6/2000 vp — Raimo Mähönen /sd ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 16 päivänä helmikuuta 2000, — lakialoitteen laiksi kalastuslain 76 §:n muuttamisesta (LA 7/2000 vp — Markku Markkula /kok ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 16 päivänä helmikuuta 2000.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylijohdaja Timo Kotkasaari, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Marja Ekroos, oikeusministeriö
- ylijohdaja Pauli Karvinen, Maanmittauslaitos
- lakimies Marketta Rosti, Metsähallitus
- erikoissuunnittelija Veijo Pruuki, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

- kalatalouskonsultti Veijo Saarinen, Hämeen maaseutukeskus
- yli-insinööri Pekka Vilska, Etelä-Savon maanmittaustoimisto, Savonlinnan toimipiste
- ympäristölakimies Kurt Hemnell, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
- toiminnanjohtaja Pekka Myllylä, Kalatalouden Keskusliitto
- toiminnanjohtaja Maija Castrén, Suomen Kalmiemen Keskusliitto
- toiminnanjohtaja Teemu Tast, Etelä-Suomen Merikalastajain Liitto
- Velkuan kalastusalueen isännöitsijä Johannes Pelkonen, Varsinais-Suomen Kalastajaliitto
- puheenjohtaja Viljo Kurvinen, Kuusamon yhteisten vesialueiden osakaskunta
- Pohjan kalastusalueen puheenjohtaja Kåre Pihlström, Västra Nylands fiskeområden
- puheenjohtaja John Erickson, Maxmo skärgårds samfällighet edustaen myös Österbotens Fiskarförbundet
- hallituksen jäsen Miika Mäkinen ja isännöitsijä Teuvo Piironen, Näsijärven kalastusalue.

Lisäksi Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund sekä Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ovat antaneet kirjalliset asiantuntijalausekset.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan yhteisäluelain säännöksiä täydennettäväksi siten, että voitaisiin järjestää erilaisia osakaskiinteistöjen yhteisesti omistamia alueita koskeva hallinto ja päätöksentekomenettely. Kalastuslaista ehdotetaan poistettavaksi yhteisen vesialueen hallintoa koskevat päällekkäiset säännökset ja järjestettäväksi yhteistä vesialuetta koskeva osakaskiinteistöjen omistajien päätöksentekomenettely kaikilta osin yhteisäluelain mukaisesti siten, että yhteisäluelain mukainen osakaskunta toimisi kalastuslaissa ja muualla lainsäädännössä tarkoitettuna kalastuskuntana.

Yhteisäluelakiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen säännös yhteisen alueen yksittäisen osakkaan oikeudesta käyttää yhteistä aluetta osakkaan omaa tarvetta varten. Tässä yhteydessä ehdotetaan myös vesilain säännöstä osakkaan oikeudesta käyttää hyväkseen yhteistä vesialuetta muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin yhteisäluelakiin. Samassa yhteydessä ehdotetaan myös vuodelta 1886 olevan metsälain 2 luku kumottavaksi vanhentuneena. Kumottavissa säännöksissä tarkoitettuihin asioihin sovelletaan lähinnä yhteisäluelakia.

Yhteisäluelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että omistajat voisivat määränemmistöllä päättää yhteisten alueiden yhdistämistä koskevan sopimuksen hyväksymisestä tai alueen liittämisestä yhteiseen alueeseen. Lisäksi ehdotetaan, että yhteisen alueen kukin osakas saisi viiden prosentin sijasta äänestää enintään kolmella kymmenellä prosentilla kokouksessa läsnä olevien osakkaiden yhteisestä äänimäärästä.

Yhteisäluelakiin ehdotetaan otettaviksi myös säännökset osakaskunnalle tulevien korvausten

nostamisen menettelystä. Osakaskunnan taloutta koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi osakaskunnan rahavarojen tallettamisen ja asiakirjojen säilyttämisen osalta. Samalla parannettaisiin osakkaan oikeutta saada tietoja osakaskunnan toiminnasta ja päätöksistä sekä tilinpidosta.

Kiinteistönmuodostamislakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset yhteisten alueiden yhdistämisessä noudatettavasta kiinteistöteknisestä menettelystä.

Myös vesilain, maastoliikennelain, vesiliikennelain ja ilmailulain säännöksiä, joissa toimivalta on nykyisin annettu kalastuskunnalle tai kalastuskunnan johtokunnalle, ehdotetaan muutettaviksi siltä osin kuin niissä on kysymys tiedoksiannosta yhteisen alueen osakaskunnalle taikka osakaskunnan luvasta tai suostumuksesta kyseisissä laeissa tarkoitettuun toimintaan.

Koskitilojen erityisperusteiset kalastusoikeudet ehdotetaan järjestettäväksi yhteisäluelain mukaisesti eli samalla tavalla kuin muutkin erityisperusteiset kalastusoikeudet.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2001 alusta.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 6/2000 vp ehdotetaan kalastuslakia muutettavaksi siten, että kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman ohjaavaa merkitystä korostettaisiin.

Lakialoitteessa LA 7/2000 vp ehdotetaan kalastuslakia muutettavaksi siten, että kalastusalueen hallituksessa olisi edustaja niin ammattikalastajajärjestöistä kuin virkistyskalastajajärjestöistä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Esityksen tavoitteena on yhteisen vesialueen hallintoa hoitavien päällekkäisten organisaatioi-

den poistaminen sekä yhteisäluelain toimivuuden parantaminen. Esityksen perusteluissa on todettu, että samat yhteisen vesialueen osakaskiin-

teistöjen omistajat ovat osakkaina sekä yhteis-
aluelain mukaisessa yhteisen vesialueen osakas-
kunnassa että kalastuslain mukaisessa kalastus-
kunnassa. Osakkaat joutuvat nykyisin sovelta-
maan yhteisen vesialueen hallintoon ja päätök-
sentekoon kahta eri lakia, joko yhteisaluelakia
tai kalastuslakia taikka molempia, sen mukaan,
onko kysymys kalastuksesta yhteisellä vesi-
alueella vai muusta yhteistä vesialuetta koske-
vasta asiasta. Jollei kalastuskunta ole järjestäy-
tynyt, se toimii kalastuslain 49 §:n mukaan yh-
teisaluelain mukaisesti ja yhteisen vesialueen
luovutusta tai sen yhdistämistä toiseen vesi-
alueeseen koskeva päätös vaatii yhteisaluelain
mukaisen käsittelyjärjestyksen. Kalastuskunnan
ja samaa yhteistä vesialuetta hallinnoivan
yhteisaluelain mukaisen osakaskunnan jäsenet
ovat yhteisen vesialueen käytöstä ja luovutuk-
sesta päätettäessä samat ja heillä on alueeseen
yhtä suuret oikeudet. Asian laadusta ja osakas-
kunnan järjestäytymisestä riippuen päätökset on
edellä todetun mukaisesti tehtävä joko kalastus-
kuntana tai osakaskuntana. Tällaista erottelua on
pidetty tarpeettomana, koska sillä ei ole mitään
vaikutusta osakkaiden asemaan tai keskinäisiin
suhteisiin. On käytännön tarpeita vastaamatonta,
että yhteisen kalaveden kalastuksellista käyt-
töä ja muun yhteisen alueen käyttöä ei voida lai-
lisessa järjestyksessä käsitellä samoja menette-
lytapoja noudattaen kalastuslain ja yhteis-
aluelain säännösten erilaisuuden vuoksi.

Valiokunta painottaa sitä, että hallituksen esi-
tyksessä on pääosin kysymys yhteisaluelainsää-
dännöstä. Esitykseen otettu ehdotus osakaskun-
nan ja kalastuskunnan yhdistämisestä ei koske
lainkaan kalastusalueita. Kalastuslain osalta
keskeisin muutos on kalastuskuntaorganisaatio-
ta koskevan säännösten kumoaminen osana yh-
teisaluelainsäädännön kehittämistä. Tällä orga-
nisaatoratkaisulla ei puututa kalastuslain asiasi-
sälytöön. Voimassa olevan kalastuslain mukaan
kalastuskuntatasolta voidaan valtuutuksen nojal-
la siirtää kalastusasioita kalastusalueille. Tähän
perusasetelmaan ei esityksessä ehdoteta muutosta.
Siten jatkossa, jos hallituksen esitys hyväksy-
tään, osakaskunnat voivat kalastusasioita hoi-
taessaan ottaa harkittavakseen kalastusasioiden

siirron kalastusalueille. Valiokunta pitää tärkeä-
nä, että kalastukseen liittyvien tehtävien siirtä-
misen tulee olla osakaskunnan harkinnassa, sillä
niiden siirto osakaskunnalta kalastusalueelle on
merkittävä ratkaisu. Osakaskunta supistaa olen-
naisella tavalla omaa toimintaansa luopuessaan
lakisääteisistä kalastuksen hoito- ja järjestämis-
tehtävistään.

Esityksen tavoitteena on myös, että osakkaat
voisivat edelleen itse ratkaista osakaskuntansa
tarpeen järjestäytyä ottaen huomioon erikokoisten
osakaskuntien tarpeet. Siten osakaskunta
voisi toimia sekä vahvistettujen sääntöjensä no-
jalla (= järjestäytynyt osakaskunta) tai pelkäs-
tään yhteisaluelain säännösten mukaisesti (= jär-
jestäytymätön osakaskunta). Kumpikin tapa on
samanarvoinen. Järjestäytymätön osakaskunta
on periaatteessa yhtä kykenevä toimimaan kuin
järjestäytynytkin. Valiokunta pitääkin tärkeänä
sitä, että osakaskunnat voivat jatkossakin itse
harkita sisäisiä toimintatapojaan ja tehtäviensä
järjestelyjä, jolloin ne voivat ottaa huomioon
muun muassa suuriin yhteisalueisiin erillisinä
osina sisältyvien pienten alueiden erityistarpeet.
Ne yhteiset vesialueet, joita varten on jo olemas-
sa kalastuskunta, katsotaan esityksessä ehdotet-
tujen siirtymäsäännösten mukaan järjestäyty-
neiksi osakaskunniksi, jotka toimivat aikaisem-
pien kalastuskunnan sääntöjen mukaisesti. Kun
kaikilla merkittävillä yhteisillä vesialueilla on jo
olemassa kalastuskunnat sääntöineen, valiokun-
ta katsoo esityksen mukaisesti, ettei ole tarpeel-
lista säätää erikseen yhteisten vesialueiden jär-
jestäytymisvelvollisuudesta. Järjestäytymisaste
tulee joka tapauksessa olemaan korkea. Sellai-
sten pienten yhteisten vesialueiden osakkaat, joi-
hin kuuluu vain muutamia kiinteistöjä, voivat
osakaskunnan kokouksen puitteissa toimia jär-
jestäytymättöminä yhteisaluelain mukaisesti ku-
ten tähänkin saakka.

Voimassa oleviin säännöksiin sisältyy vä-
hemmistösuojarajat niin osakaskunnan kokouk-
sen kuin kalastuskunnan kokouksen osalta. Yh-
teisaluelain säännösten mukaan kukaan ei saa
äänestää osakaskunnan kokouksessa äänimää-
rällä, joka on yli viisi prosenttia kokouksessa
läsnä olevien osakkaiden yhteisestä äänimääräs-

tä. Tästä voidaan säännöissä poiketa. Viiden prosentin kattoa on pidetty liian pienenä, jotta suurehkot tai suuret osakkaat tuntisivat kiinnostusta osakaskunnan kokouksiin. Toisaalta kalastuskunnissa käytössä ollut 50 prosentin äänimäärän kattoa on pidetty liian suurena kun on kyse vähemmistön suojasta. Valiokunta katsoo, että kysymys on tarkoituksenmukaisuusharkinnasta eikä ehdotonta oikeaa prosenttilukua voida osoittaa. Hallituksen esityksessä rajaksi ehdotetaan 30 prosentin äänimäärää, jonka hyvänä puolena voidaan pitää sitä, että kaksi suurta osakasta ei voi yhteen lyöttäytymällä saada aikaan kahden kolmasosan (2/3) määränemmistöä, mikä vaaditaan tärkeimpien päätösten tekoon osakaskunnassa. Valiokunta pitää tärkeänä, että vähemmistösuojarajaa koskevan säännöksen vaikutuksia seurataan.

Valiokunta toteaa, että lähtökohtana osakaskunnan päätösvallan käyttämisessä on osuuden suuruus. Mies ja ääni -periaatetta sovelletaan kuitenkin, kun osakaskunnan kokoukselle valitaan puheenjohtaja. Muutoin osakaskunnan kokouksessa kullakin osakkaalla on osuuttaan vastaava äänioikeus. Voimassa olevan lain mukaan kalastuskuntien kokouksissa on ollut mahdollista sopia mies ja ääni -periaatteen käytöstä yleisestikin kokouksen päätöksenteossa (kalastuslain 54 §:n 1 momentti). Käytännössä tätä on käytetty helpottamaan kokouksen pitoa, kun kokouksessa ei ole ennakoitu äänestystä merkittävässä asioissa. Tuolloin osakkaiden osuuksia ei ole tarvinnut todeta. Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena mies ja ääni -periaatteen ottamista vaihtoehdoksi osakaskunnan kokouksissa muissakin asioissa kuin puheenjohtajan valinnassa. Mies ja ääni -periaatteen käytöstä tulisi päättää kokoukskohtaisesti kaikkien kokouksessa läsnä olevien osakkaiden yksimielisellä päätöksellä. Valiokunta tulee jäljempänä ehdottamaan asiaa koskevan muutoksen tekemistä yhteis-aluelain 8 §:n 1 momenttiin.

Esityksen mukaan (kalastuslain 18 §) yhteisen vesialueen osakas saa ilman muiden osakkaiden suostumusta antaa toiselle luvan vastikkeetta tai vastiketta vastaan käyttää hänelle yhteisellä vesialueella kuuluvaa kalastusoikeut-

taan. Luvan saaja voi käyttää kalastusoikeutta vain siinä laajuudessa kuin luvan antajakin olisi voinut käyttää, sillä luvan saaja tulee luvan antajan sijaan. Vaikka jokaisen, joka käyttää luvan perusteella kalastusoikeutta, on osoitettava saaneensa kysymyksessä olevan luvan valiokunta pitää kalastuksen valvonnan kannalta tärkeänä, että luovutuksesta saadaan tarvittaessa tarpeelliset tiedot osakaskunnan kalastusvalvojille tai toimielimille. Se voidaan tarkoituksenmukaisesti järjestää siten, että osakaskunnan sääntöihin sisällytetään ilmoitusvelvoite, jolloin asia on osakaskunnan sisäisesti järjestettävissä. Seisovien pyydysten osalta ongelmaa ei käytännössä juuri syntynekään, sillä osakkaan muutoin käyttämät valvontaa palvelevat pyydysmerkit ovat luovutuksensaajan käytössä.

Esityksessä ehdotetaan kalastuslakiin lisättäväksi uusi 17 a §, jonka mukaan, jos yhteisen alueen osakaskiinteistö kalastusoikeuksineen on annettu vuokralle maanvuokralain (258/1966) 5 luvussa säädetyllä tavalla, vuokramiehellä on oikeus käyttää osakaskunnan kokouksissa asianosaisen puhevaltaa vuokrasopimuksen voimassaoloajan kalastusta koskevista asioista, jollei vuokranantaja tätä puhevaltaansa käytä tai jollei muuta ole sovittu. Esityksen perusteluissa on tältä osin todettu, että vesialueen osakaskiinteistön vuokramiehen aseman on katsottu jääneen osin epäselväksi ottaen huomioon, että hän ei ole yhteisalueen eikä kalastuskunnan osakas, mutta hän saattaa olla oikeutettu osakkaan kalastusoikeuden käyttämiseen esimerkiksi sellaisen tilan, johon kuuluu vain osuus yhteiseen vesialueeseen, eli haamutilan vuokramiehenä. Valiokunta pitää esityksessä ehdotettua säännöstä selkeyttävänä. Vuokranantaja voisi itse käyttää puhevaltaa tai sen käytöstä voitaisiin sopia vuokranantajan ja vuokralaisen kesken.

Valiokunta toteaa, että ehdotettu uudistus koskettaa laajoja kansalaispiirejä. Lisäksi se liittyy kiinteistölainsäädäntöön tavalla, joka vaikeuttaa sen sisällön hahmottamista. Tämän vuoksi valiokunta edellyttää, että lakiuudistuksen sisällöstä tiedotetaan mahdollisimman selkeästi ja tehokkaasti niin painetuilla tiedotteilla

kuin verkkotiedotteilla (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin ja jäljempänä esitettävien muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki yhteisaluelain muuttamisesta

8 § (*Uusi*). Yleisperusteluissa esitettyyn viitaten valiokunta ehdottaa 1 momenttiin lisättäväksi maininnan siitä, että jos osakaskunnan kokouksessa osanottajat yksimielisesti siitä sopivat, voidaan asianomaisessa kokouksessa muutkin kuin puheenjohtajan valintaa koskevat päätökset tehdä mies ja ääni -periaatteen mukaisesti.

23 a §. Ehdotettu pykälä koskee muutoksenhakua. Pykälän 2 momentin mukaan oikaisuvaatimus olisi esitettävä 14 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä, jota määräaika voidaan pitää suhteellisen lyhyenä. Toisaalta oikaisumenettely on tarkoitettu vaihtoehdoksi kanteen nostamiselle osakaskuntaa vastaan. Sen tulisi olla nopea, edullinen ja vailla tarkkoja muotovaatimuksia. Oikaisumenettelyn pääasiallinen käyttö kohdistuneekin yksinkertaisten ja melko selvien virheiden korjaamiseen päätöksissä, mikä sinänsä puoltaa lyhyttä määräaika. Lisäksi oikaisumenettelyä koskevan määräajan liiallinen pidentäminen hidastaisi osakaskunnan päätöksen täytäntöönpanoa ja oikaisumenettelyn luonne nopeana ja yksinkertaisena menettelynä kärsisi. Näillä perusteilla valiokunta ehdottaakin määrä-

aikaa pidennettäväksi vain 7 päivällä, jolloin määräaika olisi 21 päivää. Ehdotettava määräaika olisi siten edelleen lyhyempi kuin kanteen nostamiselle varattu 30 päivän määräaika lain 23 a §:ssä.

4. Laki vesilain muuttamisesta

1 luku. Yleisiä säännöksiä.

30 §. Valiokunta ehdottaa 1 momenttiin tehtäväksi teknisluonteisen tarkistuksen.

16 luku. Vesiasioiden käsittely vesioikeudessa. Valiokunta ehdottaa luvun otsikkoon tehtäväksi teknisluonteisen tarkistuksen.

Lakialoitteet

Valiokunta ehdottaa muutosten tekemistä hallituksen esityksen pohjalta. Lakialoitteet LA 6/2000 vp ja LA 7/2000 vp ehdotetaan sen vuoksi hylättäviksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 2., 3. ja 5.—8. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että lakialoitteet LA 6/2000 vp ja LA 7/2000 vp hylätään ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

*Valiokunnan muutosehdotukset***1.****Laki****yhteisluelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 18 päivänä elokuuta 1989 annetun yhteisluelain (758/1989) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 2 momentti, 3 §, 8 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentin 7 kohta ja 3 momentti, 22 ja 23 §, 24 §:n 2 momentti, 25, 26, 31 ja 33 §,

sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 3 momentti ja 10 §:n 2 momentti laissa 566/1995, sekä

lisätään 19 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 23 a, 28 a, 30 a, 31 a, 32 a—32 c ja 33 a § seuraavasti:

1—3 §
(Kuten HE)

8 §

Osakaskunnan kokouksessa kullakin osakkaalla on osuuttaan vastaava äänioikeus. Kokouksen puheenjohtajaa valittaessa on kuitenkin jokaisella osakkaalla yksi ääni *ja, jos osakaskunnan kokouksessa osanottajat yksimielisesti siitä sopivat, voidaan asianomaisessa kokouksessa muutkin päätökset tehdä siten.* (Uusi)

(3 mom. kuten HE)

10, 14—16, 18, 19, 22 ja 23 §
(Kuten HE)

23 a §
(1 mom. kuten HE)

Oikaisuvaatimus on esitettävä *21 päivän* kuluessa päätöksen tekemisestä. Järjestäytyneen osakaskunnan hoitokunnan on 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen tekemisestä kutsuttava osakaskunnan tai edustajiston kokous koolle käsittelemään oikaisuvaatimus tai päätettävä samassa ajassa, ettei oikaisuvaatimusta saateta osakaskunnan tai edustajiston kokouksen käsiteltäväksi. Hoitokunnalla on myös oikeus itse samassa ajassa ratkaista hoitokunnan tekemää päätöstä koskeva oikaisuvaatimus.

(3 mom. kuten HE)

24—26, 28 a, 30 a, 31, 31 a, 32 a—32 c,
33 ja 33 a §
(Kuten HE)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten HE)

4.

Laki

vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 19 luvun 7 §:n 3 momentti ja 20 luvun 5 §:n 3 momentti sellaisina kuin ne ovat laissa 646/1992,

muutetaan 1 luvun 10 § ja 30 §:n 1 momentti, 16 luvun 8 §:n 3 momentti, 19 luvun 7 §:n 2 momentti sekä 20 luvun 5 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 30 §:n 1 momentti laissa 79/1995, 16 luvun 8 §:n 3 momentti laissa 629/1991 sekä 19 luvun 7 §:n 2 momentti ja 20 luvun 5 §:n 2 momentti mainitussa laissa 646/1992, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

10 §
(Kuten HE)

30 §

Jokaisella, joka kärsii lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta, on oikeus ilman lupaa toisenkin vesialueella suorittaa haitan poistamiseksi tarpeellinen vesistön tilan ja käyttömahdollisuuksien parantamista koskeva toimenpide, jos siitä ei aiheudu tämän luvun 12—15 tai 19 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta eikä työn suorittamisesta johdu vesialueen omistajalle huomattavaa haittaa. Työn aloittamisesta ja suorittamisesta on, jos toimenpide ei ole merkitykseltään vähäinen, ennakolta ilmoitettava vesialueen omistajalle tai, vesialueen kuuluessa yhteisalueen osakkaille, yhteisalueen osakskunnalle yhteisaluelain 26 §:n mukaisesti sekä, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, alueelliselle ympäristökeskukselle tai *kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle*.

16 luku

**Hakemusasioiden käsittely ympäristölupa-
virastoissa**

8 §
(Kuten HE)

19 luku

Ojituslaitokset

7 §
(Kuten HE)

20 luku

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

5 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että lakiuudistuksen sisällöstä tiedotetaan mahdollisim-

man selkeästi ja tehokkaasti niin painetuilla tiedotteilla kuin verkkotiedotteilla.

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Timo Kalli /kesk	Lauri Kähkönen /sd
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Esa Lahtela /sd
jäs.	Nils-Anders Granvik /r	Eero Lämsä /kesk
	Pertti Hemmilä /kok	Pertti Mäki-Hakola /kok
	Matti Kangas /vas	Olli Nepponen /kok
	Tapio Karjalainen /sd	Erkki Pulliainen /vihr
	Marja-Leena Kemppainen /skl	Unto Valpas /vas
	Katri Komi /kesk	vjäs. Pekka Vilkuna /kesk.
	Jari Koskinen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.

VASTALAUSE

Hallituksen esitys kalastuskuntien ja yhteisalueiden osakaskuntien toimintojen ja hallinnon sulauttamisesta on perusteltu. Vaikuttaminen kaava- ym. asioihin sekä sisäinen yhteisöjen hallinnointi tulee näin tehokkaammaksi ja taloudellisemmaksi.

Huolimatta useista esityksistä ja pyynnöistä selvittää vuokramiehen oikeudet, ei valiokunta halunnut puuttua olemattomaksi, ainoastaan puheoikeuden varaan, jäävään vuokramiehen asemaan.

Kiinteistönomistajaan rinnastettavan pitkäaikaisen (esim. 50 vuotta) vuokramiehen oikeudet eivät voi jäädä yksin vuokranantajan varaan.

Kalastusoikeuttaan vastaava äänioikeus kalastusasioissa sekä muutoksenhakuoikeus niihin päätöksiin nähden, jotka hänen oikeuttaan saattavat loukata, olisi tullut turvata.

Alueen hallinnoinnin ja kalastuksen hoidonkin kannalta on valitettavaa mikäli pitkäaikainen vuokramies pudotetaan ulos yhteisön asioiden hoidosta pelkän puheoikeuden varaan.

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 2000

Kari Rajamäki /sd

Matti Kangas /vas